

De Nationale Omgevingsvisie (2019)

“Ik woon in Leiden sinds mijn studie. Het gaat me aan het hart wat daar gebeurt. Zo waren er plannen om het gebied rond winkelcentrum de Kopermolen nieuw leven in te blazen. De eigenaar wilde flats op de plaats van dit park. Maar bouwen omdat er ruimte is, is een redenering van vroeger. In deze tijd moeten we wikken en wegen hoe we omgaan met de schaarse grond. Er kwam natuurlijk herrie van. ‘Geen woontorens in ons groen’ werd inzet van de gemeenteraadsverkiezingen. De nieuwe gemeenteraad sloeg een andere weg in. En zo ondervonden wij hoe de nationale omgevingsvisie, de 'NOVI', kan werken. De gemeente liet ons

meedenken: hoe kunnen we dit gebied opnieuw inrichten? We maakten een gebiedspaspoort, met de kenmerken van het gebied en wat we belangrijk vinden. En hoe we in die kleine ruimte omgaan met duurzaamheid, energie opwekken, wonen, recreëren, bereikbaarheid, natuur. Het is op en top NOVI dat je dat combineert. Zo ontstond het idee woningen óp het winkelcentrum te bouwen, met groene gevels, een parkeergarage eronder en het parkje in tact. Nu heeft iedereen er zin in omdat het een nog leuker stukje stad wordt.” **Anke van Houten** werkt bij de **Unie van Waterschappen (Dutch Water Authorities)**

“Bepaalde plaatsen fascineren me door hun verleden. Zo ook deze Oldenallerbrug tussen Putten en Nijkerk, een plaats met een geschiedenis waar je stil van wordt. Op 1 oktober 1944 beschoot een verzetsgroep daar vanuit een auto de Duitse Wehrmacht. De actie had een razzia tot gevolg, waarbij 600 mannen uit Putten werden weggevoerd. Een van hen was mijn opa, maar hij kon ontkomen door van de trein te springen. Eigenlijk besta ik door die ontsnapping! De Oldenallerbrug is daarom voor mij een bijzondere plaats. Een verbindend symbool in een eeuwenoud landschap. Waar plekken bestaan uit laagjes, met verhalen uit verschillende tijden. Ook hier zijn nieuwe lagen aan het landschap toegevoegd. De beek is meer gaan meanderen, zodat de waterbergingscapaciteit is

toegenomen. Er vliegen weer IJsvogels en is het een gewild recreatiegebied. En hoewel er nog steeds wordt geboerd, kreeg een leegstaande boerderij als zorgcentrum een mooie nieuwe bestemming. Dit is daarom een prachtvoorbeeld van hoe je een gebied ontwikkelt vanuit de bestaande kenmerken en identiteit, een van de principes van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).” **Bertus Cornelissen** is beleidsadviseur Ruimte bij de **Provincie Utrecht**.

“Ik ben een geluksvogel. Woon vlak bij een uniek, prachtig natuurgebied: De Kennemerduinen. Je kijkt er uit over veel wat met de Nationale Omgevingsvisie te maken heeft: het Noordzeekanaalgebied, waar enorme veranderingen voor de deur staan: de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie. Je ziet de Noordzee met windmolenparken, de fabrieken van Tata Steel die de omslag naar duurzame energievoorziening moeten maken. Je kijkt op een gebied met belangrijke watervoorraden en staat in een regio waar grote druk op de woningmarkt is. Allerlei opgaven die we benoemen in de NOVI. Je voelt er de spanning en de

keuzes die gemaakt moeten worden. Hoe zorgen we bijvoorbeeld dat we de energietransitie goed inpassen, met oog voor de kwaliteit van de omgeving? De NOVI geeft daar richting voor mee. Bijvoorbeeld breng energie vanuit zee aan land in de grote industriegebieden waar veel energie wordt verbruikt, zoals het Noordzeekanaalgebied. Cluster daar energie-intensieve bedrijvigheid en gebruik restwarmte voor woningbouw. Dan is het, door slim te combineren, mogelijk om mooie natuurgebieden te behouden. Om te ontwikkelen én te beschermen.” [Ingrid Post](#) plv programmadirecteur van de NOVI

“Als ik hier rondfiets geniet ik enorm van deze plek: Nieuw-West, een buitenwijk van Amsterdam. Na WOII werden er duizenden nieuwe huizen gebouwd, volgens het Algemeen Uitbreidingsplan van Cornelis van Eesteren. ‘Licht, lucht en ruimte’ schreef hij voor. Mijn vader promoveerde later op dat plan. En onbewust gaf hij zijn liefde voor Nieuw-West aan mij door. En ben ik er zelf gaan wonen. Tot ieders verbazing. Want het stadsdeel miste de opgewekte uitstraling van toen en er zou veel gesloopt worden. Dat is gelukkig beperkt gebeven. Integendeel: de gemeente is zelfs aan het renoveren! Zo gaan er een aantal oude portiekflats van het gas af en

worden ze dus energieneutraal. Prachtig! Hier komen de opgaven ‘energie en klimaat’, ‘verstedelijking’ met behoud van kwaliteiten, ons erfgoed, uit de NOVI dan ook mooi samen. De gemeente loopt eigenlijk op de NOVI vooruit. Ze experimenteren en innoveren, laten zien dat ze dit kunnen. Maar bij alle optimisme vraag ik me ook af: kunnen de bewoners straks de huur nog wel opbrengen? Aan opgaven in de fysieke leefomgeving zit ook vaak een sociale kant. Die link mag best steviger gelegd worden.” [Laura van Rossem](#) is sr beleidsmedewerker Omgevingsvisie bij de VNG.

“Je kunt er een appartement huren. Er zijn kantoren en winkels. Laatst zat ik er op een terras. Niet bijzonder in een stad, zou je zeggen. Wél apart als je weet dat ik het over een station heb. Dit is het nieuwe station van Breda. Het gaat hier niet alleen om de mobiliteit. Je zou misschien niet eens over een ‘station’ hoeven spreken. Meer een ‘stadsdeel’, zoals de architect het bestempelt. Als ik er uit de trein stap heb ik het gevoel dat ik al in de stad ben. Alsof het station ‘stedelijk weefsel’ is geworden. Je voelt de levendigheid van een omgeving waar mensen wonen en werken, zich ontspannen. In de nationale omgevingsvisie willen wij lijnen aangeven

hoe je integraal naar de fysieke leefomgeving kunt kijken. Dit station is een mooi voorbeeld. Breda wint hiermee aan economische concurrentiekracht. Door de kwaliteit van de ruimte, van de woonomgeving en de goede OV-verbinding. Ik ben enthousiast. Maar vraag me wel af: in hoeverre is er nagedacht over milieuaspecten zoals luchtkwaliteit, geluid, de mogelijkheid tot waterberging? Dat zou nog een extra stap ‘integraal denken’ zijn.” [Nick De Graaf](#) is beleidsmedewerker strategie bereikbaarheid bij het [Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat](#) .